




---



---

# MAGYAR MŰSA.

---

Költ Betsben II. Augustusban 1787.

Pest. 1787. d. 2. Auguszt.

*Amá ritka Poéta Reland Adorján Galateájából  
V-dik Alagya. A' beteg Galateához.*

*Irta F. J.*

Vát, kínos forróság gyötri belső-részed!  
 Kék Fekszel! 's nyoszolyádból magad fel-nem vészed!  
 Hát, illy bódogtalan tűz gyúlytja velödet!  
 Forrázó hévséged bádjasztya erödet!  
 Szemeidtól könnyü álmod el-enyészze!  
 Galatéa, díszem, 's Lelkemnek edgy része!  
 Oda a' tsendes éj édesen töltése,  
 Kedvelt étkeidnek kelletlen izlése!  
 Kékül színek öszve-vonúlt tagaidnak:  
 A' gyözött Természet enged fájdalmidnak!  
 'S le-nyomván méltatlan súlyja nyavalyádnak;  
 Kéntelen terhévé lettél nyoszolyádnak!  
 Jaj! hol országolnak most annyi játékink!  
 Kedvünk, 's mulatságos idő haladéink?  
 Hol rózsá-szin szádnak gyönyörű hangzatja,  
 Elöttem annyiszor öntött fojamatja?  
 Mind ez kedvellégek, mind enyi szépségek,  
 Edgy ágyba laukadnak, 's osztályos inségek!  
 Tudnillik, ama' láng itt el-hatalmozott,  
 Mellyet a' hideg víz, 's meg-hülés okozott!

M m m

Orvos-



Orvoslást próbáltunk: de femmi hasznára!  
 Nint en Epidaurus 's Tenedos javára!  
 Szükség mást keresni ki baját enyhítse,  
 'S óhajtsom' igaz szívvel tellyesítse!  
 Isteni Minerva szánja ki ő Híve,  
 O neki sziate úgy van orvosi míve.  
 Nékie könyörgök bús verlekkel, sírva,  
 Hogy el-hagyhasd ágyad, tagaidal bírva.  
 Ő fog esedezni mintedgy Isteni vér,  
 A' Klárusi Isten így kéréfedre tér.  
 Vagy kérésem inkább hajtja e' Felséget:  
 Kit e' nyavalyában hív szerelmem éget.  
 Éget te szerelmed, mellyet apolgotok,  
 'S hogy Szeretlek, mind ez valamit mondhatok.  
 Mert mi szerelmünket a' ki le-felthetné  
 A' Tsillagokat-is kézzel illethetné.  
 Melly nagy légyen bennem a' titkos szerelem,  
 Tsendes halgatásom el-áruló jelem.  
 A' melly mennél jobban forr, 's nagyobb hévséggel,  
 Titkoltatik annal nagyobb mesterséggel.  
 Oh bár le-kötozne engem Te köteled,  
 'S edgy tereh szegezne edgy ágyba Te veled!  
 Nem lenne olly nehéz kettőnknek gyötrelmünk,  
 Vagy edgy Orvos lenne két részre védelmünk.  
 De tám Galatéam, hibáz képzelésem  
 Szerelmedbet, 's meg-tsal még jövendőlésem.

*Ugyan abból VIII-dik Alagya. Szerető barátjáról.*

**M**elly szívet kemény héj minap borít vala,  
**M**i 'S Szithoni havakat győző jég fagylala,  
 Mellyet nem hajhata-meg fenki Leánya,  
 Enged, 's a' Páfusi Isten új zsákmánya!  
 Gyúl taze, ég; gyenge szívén vett hatalmot  
 A' gyenge szerelem, 's már úz diadalmot!

Isten



Isten aszszony, fejed koszorúd kerítettse,  
Diadalmos mirtus hajad' ékésítettse!  
Meg-győzték nyilaid a' vas keménységet,  
Alád hódoltarát kévély ellenséget.  
Bár erősítette melyjét hármas pais;  
Isteni fegyvered bé-hatott abba-is.  
'S úgy sérté haragod nyíla szíve' táját,  
Hogy érzette szinte febefedni máját.  
Örvend, hogy már melyjét új hévség égeti,  
Hogy meg-vetett Zsoldját alattad szedheti.  
Hogy láttam, bámulva megam' el-felejtém,  
'S újjaim' ki-nyítva kezemből ki-ejtém  
Reménységem kívül kapott tzeduláját,  
Mellybe jelentette szokatlan fáklyáját.  
Alig adtam hitelt szemem látásának,  
*Meg-vallom, szeretlek, illy szók írásának.*  
Most menjen bár, 's bizzon tudós Athénébe,  
Keressen védelmet Minerva nevébe!  
Mit használ Minerva mivébe merülni?  
Mit a' Múzsák serge között meg-vénülni?  
Nekem, (Mesterségek 's Múzsák, engedelem!)  
Nekem életemnél kedvesbb edgy szerelem!  
Meg-tsonkítjuk számát gyönyörűséginknek,  
Kik Oskolán töltsük lészépít ideinknek.  
Szabad szerelmünknek édes mestersége  
Edefebb tanulás, nagyobb kedvessége.  
Betsesbb esmérete vígnyájasságának  
A' szinnézzel fojó páros nyoszolyának.  
Hogy én, Galatéa! nállad nélkül légyek,  
Nem kell, illy kötéllel alkura nem mégyek,  
Senkinek temérdek kintse, sok jószága,  
Nem az Arabfoknak minden gazdagsága,  
Nem a' veres tenger betsés tsiga fénye,  
A' fekete Indus' vizi keresménye,



Nékem, Galatéa, Te vagy boldogságom,  
 Te vagy leg-főbb részben summált kívánságom!  
 Te Krétai Isten' italnál kedvesebb,  
 Attikai méznél csak Te vagy édesebb!  
 Te általad híre fog élni versfemnek,  
 Tsak a' Te nevedről kél dísze nevemnek,

*Ugyan abból III-dik Alagya. A' Páros életről,*

Bóldog, kinek a' szűz Szerelem, számúra  
 Nyúgodalmos útat nyitott országára!  
 Bóldog, ki juthatott tífendos életére,  
 Reménylt házaslága tellyes örömére!  
 Bóldog, ki el-töltvén fíjatal ideit,  
 Sok tévelgyések közt fáradt esztendeit,  
 Mint már el-múltakat hátúlról nézheti,  
 'eltét óhajtozott véggel rekesztheti.  
 Tsak nézi az, mások' kétséges ósvényit,  
 Kik most veszik szívek első kelevényit!  
 Ah! veszfzen, valaki szerelmét meg-veti,  
 'S szelid járma alá nyakát nem teheti!  
 Kő annak értz melyje, keményebb annál-is,  
 Fagyosabb, el-híszem, Rifei hónál-is!  
 Mikor meg-gondoljuk az édes tsókokat,  
 A' kedvellett mellyből forró buzgáfokat,  
 A' mézzel nedvesült ajakak' mozgáfit;  
 Erezzük Lelkünknek el-ragadtatáfit!  
 Más kín fába fűbe talál fegedelmet,  
 A' Szerelem meg-vét Orvosi védelmet,  
 Melly édes nyúgodni gyenge kebelébe,  
 Midőn szép Nimfád vesz Téged gyöngy ölébe!  
 Midőn fejer karja meg-öleli nyakad',  
 Szája galamb módra tsokolja ajakad'!  
 Mint a' fűrttel rakott szöllő-veszfző szorúl  
 Meg-köttetve; 's széllyel Levele ki-borúl.

Melly



Melly édes, karjával által-fogattatva,  
Mint erős gyémánttal hozzá kaptfoltatva  
Ezernyi tsókókat kedvesétől venni,  
Ezernyi tsókókat kedvesére tenni!  
Mit mondok? tsókókat? sőt Lelkünk' harmatját,  
Es Pesztumi Rózsák tavaszi illatját,  
Bír az a' Paktólus arany fővenyével,  
Gyöngy termő Indusnak bír minden gyöngyével!  
Tefz valamit, ha van kinek jelenteni  
Titkos panaszunkat keblébe önteni,  
Enyhítése ez-is nehéz gyötrelmünknek,  
Édes vigasztalás fájdalmas szívünknek!  
Tefz valamit, midőn akármelly ügyében  
Kétséges életünk' kínos veszélyjében  
Esmerhet az ember olly társat magának,  
Ki tárfa kedvének, 's szomorúságának!  
De jaj! melly napokat kedvesen képzelek,  
Magam örömmel tám soha sem telek!  
Talám Istenünknek ez rám végezése,  
Hogy kívánó elmém' álom képzelése  
Versemnek legyen csak materiája,  
De ne következék valóság reája!  
Hát, gyászos halállal küszködő szememnek  
Bé-fogója nem lesz keze kedvesemnek?  
Hát, az Elísium kies határában  
Egyedül fog Lelkem bújdosni magában?  
Arnyékom egyedül száll-é Eleimhez,  
Hamvaikban öszve-rakott Óseimhez?  
Még-is, szerentsétlen Testem ha sírba száll,  
Így szól; ki esmerve sírom' felett meg-áll:  
Melly méltó lett volna ez-is szerelmére,  
Szabad pároffága' gyönyörűségére!  
Méltó, hogy a' miket éneklott Versével,  
Érezze valaha önnön érzésével!



A Szerentsehez.

Szerentse! kit régen Pogányok mellységgel  
 Mint edgy Isten Akszonyt imádtak készséggel,  
 Kit illettek azok minden tiszteléggel,  
 Kit Róma 's Antzium tisztelt kegyességgel.  
 A' dolgoknak (mondták) tölled van függése,  
 Tölled birodalmok meg-nevekedése,  
 Tölled van azoknak vagy nagyra menése,  
 Vagy pedig egészfzen a' porba dülése.  
 A' nagy Városoknak te vagy le-rontója,  
 A' híres népeknek földre tapótója,  
 A' Tartományoknak te vagy pusztítója,  
 Te ismét másoknak lábra állítója.  
 Így a' Káthágónak, fényes palotáji,  
 Erössen rakatott óltalom bástyái,  
 A' Római tűznek lettenek prédáji:  
 S egészfzen hammúvá váltak sok pompáji.  
 Maga pedid Róma tetejét fejének  
 Feléje emelte Tsillagok' egének:  
 Lett Ura majd egész föld' kerekségének;  
 Adta alá magát minden nép kezének.  
 Így az hól rég ama tündöklő Trójának  
 Mefszére ki-tetző tornyai valának:  
 Most ott termő helye vagyon gabonának,  
 Lehet ott hallani pengését kaszának.  
 Innen a' nemzetek széllyel el-menének,  
 Lak' helyet magoknak másutt szerezenek,  
 Eredetet adtak Róma nemzetének  
 Mások; mások pedig más helyt keresének.  
 A' Priámus, ki vólt e' város népének  
 Királlya 's Ásia' nem kifsiny részének,  
 Hevert halva partyán Trója tengerének:  
 Nem építetett 'sír el-vagdalt testének.

De



De mi szükség mennem példáért meszfzére,  
A' régi emberek' el-múlt idejére?  
Vagy a' Birodalmok' el-enyészésére?  
Jobb leszfz tekintenem a' magunk' életére.  
Változóságodnak itt-is van példája,  
Láttatik köztünk-is annak sok munkája:  
Leszfz némelly szárnyadon világnak tsudája,  
Ugyan azt majd tészed lábadnak alája,  
Mert emezt szárnyadnak fel-vészted tollára,  
De majd le-tapoted a' földnek pórára:  
Általad ez el-jút szíve vágyására,  
Amaz gyötréshednek akad kínzására.  
Vagynak Társaid-is kik téged' szeretnek:  
Jó vagy? Hízelkedés 's irigység követnek  
Ekkor. De ha rosznak majdon szemlélhetnek,  
El-hagyatás 's Tsúfság tarsid kísérgetnek.  
Úgy annyira hogy ha valakit poltzára  
Fel-tézfz dicsőtlégnek és vízfzed halmára,  
Eunek sokan gyűlnék látogatására,  
'S ajánlják magokat hív Barátságára.  
De ha bődogsága meg-változást vészten,  
Kegyelméd mellette ha többé nem léfzen,  
Meg-változik az a' sereg-is egészlfzen,  
Es ötet el-hagyván velle tsúfor téfzen.  
A' míg él az ember bődog szerentsével,  
Míg bír sok jó borral teli tölt pintzével;  
Kérkedhetik addig Barátok 'sergével,  
De el-futnak ezek borunk' seprejével.  
Óh Szerentse! ki hát keresi életének,  
Nállad bődogságát, 's örömet ízívének,  
Omló félben lévő partra reményének  
Rakja alkotványát 's minden örömének.  
A' szerentse lemmit: tsak pufzta nevezet,  
Melly nem valóságra, tsak képzésre vezet:

Tisz-



Tisztelég' tétére ki hát emelt kezét,  
 Az tsupa boldog volt, és nagyon vétkezett.  
 Bóldog az és élhet erősz reménységgel,  
 A' ki a' nagy ISTENT féli kegyességgel,  
 Azt, ki szerentsének semmit tellyességgel  
 Nem ád; mindent maga folytat holtességgel.  
 Az illy ember magát mindég virtusában  
 Takarja, 's örömet találja magában:  
 Nints ennek félelem szíve' tájékában,  
 Ha őszve őmlik-is ég, 's föld edgy summában.

Irta vala Kolosvárt 1784. Júniusban.  
 B. Hari Peter.

### T u d ó s í t á s.

**A'** Hunniásnak vagy Magyar Hunyadinak nyomtatási  
 már annyira munkában vagyok, hogy mire ez a  
 Hír-adás az érd. Olvasókhöz el-érkezik, akkorra a' könyv  
 egészszén kézfén-is leszsz. Tudtomra már mint edgy  
 nyóltz százan vagynak, a' kiknek könyvet kell küldé-  
 nem: de mivel ezen kívül sok helyekről, a' honnan  
 várok, még eddig tudósítást nem kaptam: addig pedig  
 míg a' Könyv-nyomtató műhelyből a' könyveket ki-szál-  
 lítanám, kell tudnom mind azt, hogy az említett nyóltz  
 százon kívül mennyit és hova? mind azt, hogy mitso-  
 da könnyebb móddal küldhessek? erre nézve, a' kik a'  
 könyvet olvasni szeretik, méltóztassanak mennél elébb  
 tudtomra adni (ollyan móddal a' mint leg-első Hír adá-  
 somban kértem) hogy Hazamfajinak kívánságokat tu-  
 datlanságból meg-ne tsaljам; és másodszori tudósítá-  
 somat-is hazugságba ne hadgyam, azzal, hogy az elő-  
 te kívánt vagy kívánandó *exemplárok*on kívül a' többit  
 könyv-nyomtató kézbe fogom adni. Kólt. Füred 1.  
 Aug. 1787.

*Horváth Adám.*